

DE TIJD IS RIJP EN GROEN

*Deltaplan
biodiversiteits-
herstel
Overijssel*

Aan: Provinciale Staten en
Gedeputeerde Staten van Overijssel

DE TIJD IS RIJP

De tijd is rijp om de maatschappij brede beweging voor biodiversiteitsherstel te omarmen. Het verbond tussen boerenorganisaties, ketenpartijen, consumenten, onderzoeksinstituten en natuur en milieuorganisaties om gezamenlijk biodiversiteitsverlies te stoppen en te werken aan klimaatopgaven wordt steeds sterker.

Als Overijsselse coalitie achten wij de urgentie hoog om de productie van goed en veilig voedsel in balans te brengen met de zorg voor landschap, biodiversiteit, vruchtbare bodems en een aantrekkelijke omgeving voor mens en dier. Dit is ons toekomstbeeld van de landbouw in Overijssel. Vanzelfsprekend horen bij deze manier van produceren faire verdienen modellen. Wij doen een appèl op u om deze krachtige beweging te ondersteunen.

De noodzaak is alom:

- **Landbouw:**
"A licence to produce" is de grote maatschappelijke uitdaging voor de boer; voedselproducent en beheerder van landschap, natuur en mooie omgeving.
- **Samenleving en keten:**
De samenleving vraagt om een landbouw die ook kieviten, bijen, vlinders, bloemrijke weilanden en een aantrekkelijk landschap produceert. De consument begint dit (een beetje) mee te betalen met duurdere "groen" geproduceerde zuivel in de schappen (o.a. topzuivellijn Friesland Campina).
- **Deltaplan Biodiversiteitsherstel:**
De noodklok luidt over zoveel verlies van biodiversiteit in natuurterreinen, agrarische landschappen en bebouwde omgeving. Organisaties werken gebiedsgericht samen om het verlies om te zetten in herstel.
- **Klimaat en energie:**
De CO2 reductie opgave is groot (klimaat-akkoord). Essentieel in de reductiedoelstelling is de vastlegging van CO2 in landbouwgrond en bos- en natuurterreinen.
- **Nationaal:**
Minister Schouten presenteerde haar visie "Landbouw, Natuur en Voedsel: waardevol en verbonden" Nederland als koploper in kringlooplandbouw. Speerpunten: regionale grondstof stromen, circulaire landbouw en boer en consument verbonden.
- **Internationaal (EU):**
De verwachting is dat in het nieuwe GLB (nog) meer financiële prikkels zullen zijn voor het leveren van groene maatschappelijke diensten.

Als we de handen nu niet ineen slaan, dan zijn de gevolgen groot: blijvend verlies aan biodiversiteit, vervlakking van het landschap, verdere marginalisering van boeren en verlies van maatschappelijke acceptatie en verslechtering van de concurrentiepositie voor de landbouw.

Toekomstbeeld van de landbouw in Overijssel

"De productie van goed en veilig voedsel in balans brengen met de zorg voor landschap, biodiversiteit, vruchtbare bodems en een aantrekkelijke omgeving voor mens en dier."

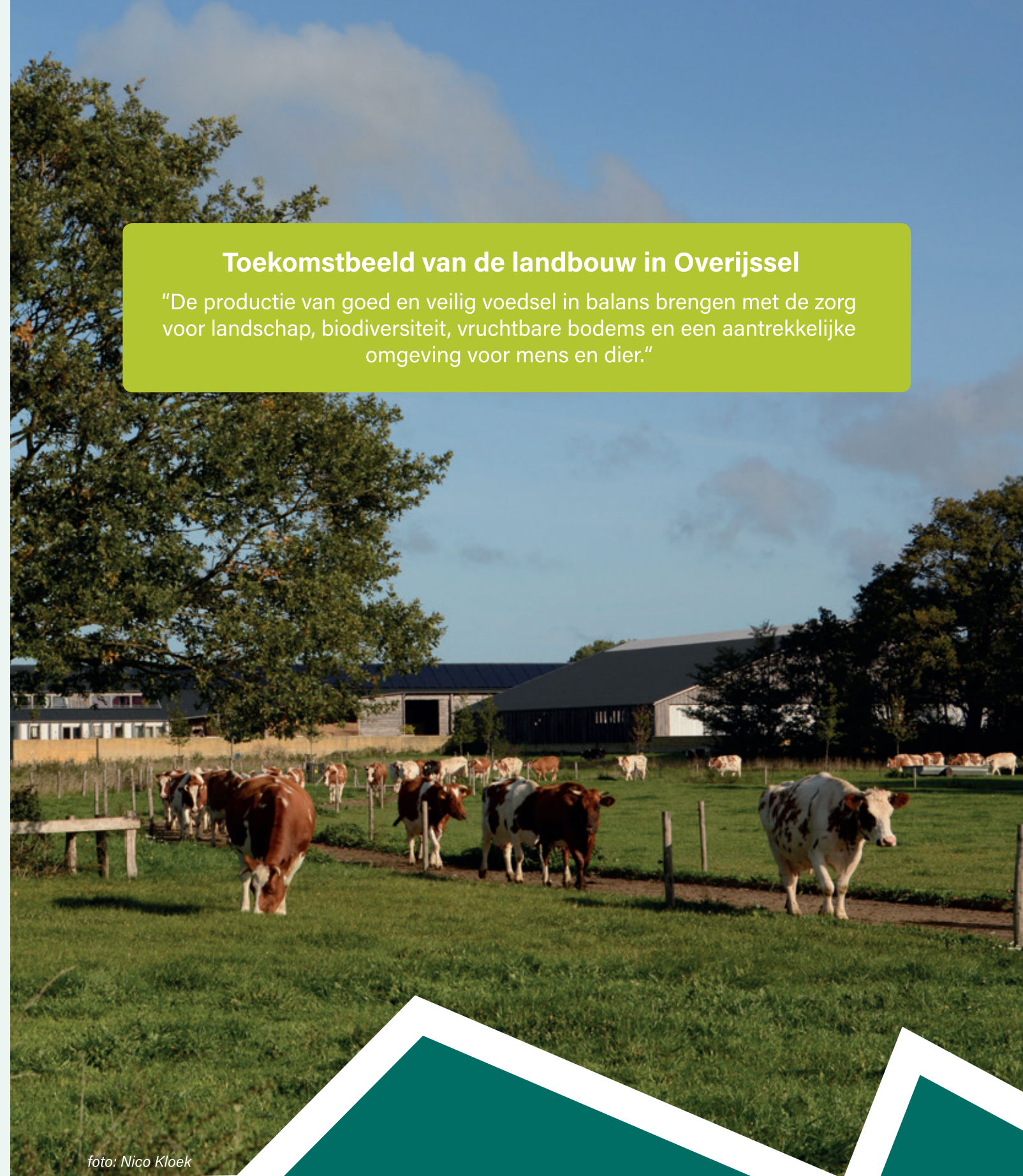

foto: Nico Kloek

OVERIJSEL IS RIJP EN GROEN

Met dit pleidooi vragen we u, Staten van Overijssel, om dit maatschappelijk verbond voor biodiversiteit fors te ondersteunen. Wij zijn ervan overtuigd dat we met dit initiatief de biodiversiteit provincie-breed bevorderen. Zowel de “gewone” landbouwgebieden als landgoederen als natuurterreinen zullen winnen aan biodiversiteit.

Natuur en landbouw hebben lang op gespannen voet met elkaar gestaan. De strikte wet- en regelgeving voelt op onderdelen verstikkend en staat vernieuwing nogal eens in de weg. Het is een uitdaging om pionierend te komen tot een constructieve verhouding en tot coherente wet- en regelgeving.

De notie komt niet enkel uit deze twee sectoren, ook waterschappen en gemeenten zoeken de coalitie om in en langs sloten, op dijken, wegen en paden de biodiversiteit te vergroten. Boer-burger bewegingen als “Salland

boert en eet bewust” werken aan het overbruggen van de kloof tussen producent en consument. In Land van Waarde wordt gepionierd om op gebiedsniveau biodiversiteitsdiensten gefinancierd te krijgen. Dit alles maakt dat er een beweging op gang gebracht wordt.

Wij zien dat de tijd rijp is om ook in het landelijk gebied te focussen op meer biodiversiteitsherstel en doorontwikkeling naar natuurinclusief ondernemen voor alle boeren die dit willen, mogelijk te maken.

“Nu is de tijd om vanuit coöperatie en beweging te denken.”

Bij deze doen wij een appèl op u als Statenleden, maar ook op ons zelf. Samen willen we werken aan een faire prijs voor groene maatschappelijke diensten. De prijs die betaald moet worden vanuit de markt en/of de samenleving op verschillende wijzen.

INVESTEER IN RIJP EN GROEN OVERIJSEL

De beweging is ingezet en dat willen we volop benutten. Wij stellen u voor om een provincie-brede ondersteuning te geven aan de beweging voor biodiversiteitsherstel en natuurinclusieve landbouw onder de volgende titel: Rijp en Groen Overijssel.

Rijp en Groen Overijssel kent 2 onderdelen:

- 1. Lab Natuurinclusieve Landbouw.**
- 2. Stimuleringsregeling biodiversiteitsherstel Overijssel**

Ad 1. Lab Natuurinclusieve landbouw.

Dit lab geeft op vele manieren steun aan de verdere ontwikkeling van natuurinclusieve landbouw.

Boeren zijn naast de goede en veilige productie van bijvoorbeeld melk, graan en aardappelen al met heel veel zaken ten aanzien van welzijn, milieu en natuur bezig.

De innovatie, het aangaan van nieuwe samenwerkingen, het verkrijgen van een fair verdienmodel en juridische ruimte voor experimenten zullen een sterke impuls krijgen door dit lab. Regelgeving werkt momenteel nogal eens verstikkend en staat ontwikkelingen in de weg, we streven in het lab naar coherente wet- en regelgeving.

Het Lab Natuur inclusieve Landbouw:

- stimuleert op vele wijzen de zoektocht naar een economisch en ecologisch verdienmodel;
- staat dicht op de agrarisch ondernemer;
- betreft de keten en consument heel actief bij de zoektocht naar “groen” verdienen;
- benut zo goed mogelijk beloningen van verschillende partijen door te stapelen of te combineren, bijvoorbeeld: pachtvoordeel, toegang tot extra grond, lagere rente, “sponsoring”, hogere marge op producten, CO2 betaling, invulling van ecologische aandachtsgebieden, enz. ;
- pioniert, jaagt en zet aan, ondersteunt, spiegelt, verbindt en helpt met het vinden van (nieuwe) wegen;
- communiceert en verbindt op vele wijzen binnen en buiten het “groene” veld;
- werkt via gebiedsgerichte kwaliteitsteams, cursussen, duurzaamheidsscans, natuurbedrijfsplannen, projecten;
- is een kleine daadkrachtige en zeer wervende organisatie met een stevige opdracht en mandaat (+ benodigde financiële en juridische ruimte) vanuit Provinciale Staten, maar wel onafhankelijk. Het lab rapporteert aan Staten en samenleving;
- wordt gesteund door een stuurgroep met een groot en invloedrijk netwerk.

Benodigde financiering:

6 miljoen (4 jaar personeelsbudget, communicatie, marketing, opleiding en programma- en projectbudget)

Citaat Deltaplan Biodiversiteitsherstel

“We streven ernaar dat de inkomensontwikkeling van boeren die bijdragen aan biodiversiteitsherstel gelijk of beter is dan boeren die niet meedoen, waarbij de beloning wordt geleverd door zowel consumenten, overheden, ketenpartners als financiers op basis van geleverde diensten zoals biodiversiteit en klimaat”.

INVESTEER IN RIJP EN GROEN OVERIJSEL

Ad 2: Stimuleringsregeling biodiversiteitsherstel Overijssel

Wij doen een beroep op u om de natuurinclusieve landbouw in Overijssel provincie-breed daadwerkelijk te ondersteunen. De boer maakt een eigen keuze, natuurinclusief is een aantrekkelijk alternatief. Hiermee ondersteunen we de vele initiatieven die in de sector, keten en maatschappij in gang zijn gezet.

Ons idee: de boer/beheerder/landgoedeigenaar zet een deel van zijn/haar grond om in landbouwgrond met natuur, waarvoor hij/zij een vergoeding ontvangt. De regeling is geheel vrijwillig, en heeft een duur van 6 jaar.

Het is opgezet als een publieke betaling voor groene maatschappelijke diensten naast betaling uit de markt.

Ontwikkelingen in keten, markt en maatschappij gaan snel. De regeling zou een tijdelijk karakter kunnen hebben. De betaling voor groene diensten wordt op meerdere manieren beproefd: zowel in de markt als in (inter)nationaal beleid.

Wij denken dat de stimuleringsregeling in ieder geval de hoognodige impuls geeft voor de komende periode van 6 jaar.

Benodigde financiering:
30 miljoen

De uitwerking en de opzet van het lab, de stimuleringsregeling en de afstemming met andere regelingen willen we als samenwerkende partijen graag met u oppakken.

De tijd is rijp en groen

Met de inzet van het innovatielab en de stimuleringsregeling rijpt onze biodiversiteitsambitie. Natuurlijk Overijssel wordt bekroond met een sterke landbouw die volop bijdraagt aan een vitaal en soortenrijk cultuurlandschap. Overijssel biedt een prachtig, levendig en gezond woon- en werkklimaat voor al haar bewoners en gasten! Boeren ervaren waardering voor hun werk en zien dat terug in hun portemonnee.

April 2019,

Opstellers

Joukje Bosch (OPG), Elke Kunen (SBB), Tjerk Elzinga (LTO – Noord), Ruud Pleune (NMO), Jaap Starkenburg (IJssellandschap).

